

ข้อแนะนำ สำหรับการดำเนินการ ตามมาตรฐาน TSQC 1

ตั้งแต่ปลายปี 2555 สภาวิชาชีพบัญชี โดยฝ่ายพัฒนาและกำกับดูแลคุณภาพผู้สอบบัญชี ได้จัดงานชี้แจง งานอบรมสัมมนาต่างๆ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า TSQC1 และสร้างความตระหนักในเรื่องคุณภาพกับผู้สอบบัญชีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมาตรฐาน TSQC1 ได้มีผลบังคับใช้แล้ว ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557

ในประเทศเพื่อนบ้านของไทย ก็ได้มีการนำมาตรฐานการควบคุมคุณภาพไปใช้เช่นเดียวกัน และเมื่อเดือนที่ผ่านมา ISCA ซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพบัญชีของสิงคโปร์ก็ได้เผยแพร่บทความเรื่อง **Critical Aspects to Optimise SSQC 1 Implementation – for Sole Practitioners During the Infant Stages**¹ ใน IS Chartered Accountant Journal ฝ่ายพัฒนาและกำกับดูแลคุณภาพผู้สอบบัญชีเห็นว่าบทความนี้อาจมีประโยชน์ต่อผู้สอบบัญชีของไทย โดยเฉพาะผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานคนเดียวที่เพิ่งจะเริ่มดำเนินการตาม TSQC1 จึงได้สรุปบทความดังกล่าว เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถเริ่มดำเนินการตามมาตรฐาน TSQC1 ตั้งแต่แรกให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

ข้อแนะนำ 6 ข้อ

1. การปรับเปลี่ยนทัศนคติ
2. การศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ
3. การสร้างความตระหนักเรื่องคุณภาพ
4. การจัดสรรทรัพยากร
5. การใช้ประโยชน์จากบุคคลภายนอก
6. การกำหนดกรอบระยะเวลา

1. การปรับเปลี่ยนทัศนคติ

ผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนให้การนำระบบใหม่ใดๆ เข้ามาพัฒนาใช้ในองค์กรจนประสบความสำเร็จ การนำระบบการควบคุมคุณภาพมาใช้ก็เช่นเดียวกัน ผู้นำซึ่งในที่นี้ก็คือตัวของผู้สอบบัญชีเอง จะต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติ มามุ่งเน้นให้ความสำคัญในเรื่องการควบคุมคุณภาพ ผู้สอบบัญชีต้องเป็นผู้ริเริ่มให้มีการนำระบบการควบคุมคุณภาพมาทำให้เกิดขึ้นจริง รวมถึงทำตัวเป็นแบบอย่างในการทำงานตามระบบการควบคุมคุณภาพที่ได้กำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติไว้ ซึ่งจะเป็นการสร้างทัศนคติให้บุคลากรเห็นถึงคุณค่าของการควบคุมคุณภาพและเต็มใจปฏิบัติตาม

“ผู้สอบบัญชีต้องเป็นผู้ริเริ่มให้มีการนำระบบการควบคุมคุณภาพ มาทำให้เกิดขึ้นจริง รวมถึงทำตัวเป็นแบบอย่าง”

ศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ TSQC 1 ได้จากคู่มือของสภาวิชาชีพบัญชี

2. การศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ

ผู้สอบบัญชีและบุคลากรต้องทำความเข้าใจในข้อกำหนดของมาตรฐาน ISQC 1 รวมทั้งข้อบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และการลงทุนในเรื่องนี้ รวมถึงการเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติงานระหว่างผู้สอบบัญชีด้วยกัน

สำหรับผู้สอบบัญชีไทย นอกเหนือจากมาตรฐาน TSQC 1 แล้ว ผู้สอบบัญชียังสามารถศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพตามมาตรฐาน TSQC 1 ได้จากหนังสือที่สภาวิชาชีพบัญชี ได้จัดพิมพ์และเผยแพร่ จำนวน 2 เล่ม คือ **แนวทางปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 สำหรับผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานคนเดียว (เล่มสีแดง)** เล่มนี้เหมาะสำหรับผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานคนเดียวและมีทรัพยากรและบุคลากรทางวิชาชีพจำกัด อีกเล่มหนึ่งคือ **คู่มือการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 สำหรับสำนักงานขนาดกลางและขนาดเล็ก (เล่มสีส้ม)** เล่มนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้เหมาะกับสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กถึงขนาดกลางและมีผู้สอบบัญชีและบุคลากรที่สังกัดสำนักงานมากพอสมควร หนังสือทั้งสองเล่มมีตัวอย่างแบบฟอร์มต่างๆ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมเพื่อการปฏิบัติงานได้ทันที นอกจากนี้สภาวิชาชีพบัญชี ได้จัดให้มีหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับ TSQC 1 โดยสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก www.fap.or.th

3. การสร้างความตระหนักเรื่องคุณภาพ

ผู้สอบบัญชีซึ่งเป็นผู้ที่ต้องสร้างความตระหนักในเรื่องคุณภาพให้เกิดขึ้น สื่อสารความสำคัญและประโยชน์ของการปฏิบัติตามระบบการควบคุมคุณภาพให้บุคลากรได้เข้าใจ เมื่อการปฏิบัติงานสอบบัญชีมีระบบ คุณภาพงานก็จะเพิ่มขึ้น ลดการตรวจสอบที่ไม่จำเป็น (Over-Auditing) และลดการเสียเวลาจากการที่จะต้องแก้ไขงานที่ผิดพลาด การสื่อสารให้เกิดความตระหนักในเรื่องคุณภาพควรจะต้องจัดให้มีอยู่อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

4. การจัดสรรทรัพยากร

ผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานคนเดียวอาจจะมีความท้าทายที่จะต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพอยู่บ้าง เนื่องจากขนาดของการปฏิบัติงานที่เล็ก ผู้สอบบัญชีปฏิบัติคนเดียวไม่จำเป็นต้องมีระบบการทำงานด้านการควบคุมคุณภาพต่างๆ ที่มีความซับซ้อนเทียบเท่าสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ แต่ควรต้องกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติให้มีความเหมาะสมและเกี่ยวข้องกับงานที่ตนเองปฏิบัติ

ในช่วงแรกของการเริ่มปฏิบัติตามมาตรฐาน TSQC1 ผู้สอบบัญชีอาจต้องจัดสรรทรัพยากรจำนวนหนึ่งเพื่อเริ่มต้นนำระบบไปใช้ หากผู้สอบบัญชีมีผู้ช่วย ก็อาจมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับผู้ช่วยซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาดำเนินการด้าน TSQC1 ได้ และผู้สอบบัญชีก็ทำหน้าที่กำกับดูแลความคืบหน้าของการดำเนินการ

“ผู้สอบบัญชีปฏิบัติคนเดียวไม่จำเป็นต้องมีระบบการทำงานด้านการควบคุมคุณภาพต่างๆ ที่มีความซับซ้อนเทียบเท่าสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ แต่ควรต้องกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติให้มีความเหมาะสมและเกี่ยวข้องกับงานที่ตนเองปฏิบัติ”

“ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องกำหนด Roadmap ให้ชัดเจน ครอบคลุมงานที่จะต้องทำว่ามีอะไรบ้าง กำหนดระยะเวลาที่ต้องทำให้แล้วเสร็จ”

5. การใช้ประโยชน์จากบุคคลภายนอก

ผู้สอบบัญชีอาจจะใช้ประโยชน์จากบุคคลภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีเครือข่ายระหว่างผู้สอบบัญชีด้วยกันเพื่อประโยชน์ในการประสานงานช่วยเหลือ และปรึกษาหารือกันในเรื่องต่างๆ อีกทั้งผู้สอบบัญชีสามารถปรับใช้ Template ในหนังสือคู่มือ TSQC1 ของสภาวิชาชีพบัญชี ไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีได้

6. การกำหนดกรอบระยะเวลา

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการและให้สามารถปฏิบัติงานตามระบบควบคุมคุณภาพได้ประสบความสำเร็จตามแผน ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องกำหนด Roadmap ให้ชัดเจน ครอบคลุมงานที่จะต้องทำว่ามีอะไรบ้าง กำหนดระยะเวลาที่ต้องทำให้แล้วเสร็จ มีการจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับลักษณะงานและความพร้อมของบุคลากร ตัวอย่างเช่น การดำเนินการกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับ TSQC1 อาจะเริ่มในช่วง Off-Peak ซึ่งไม่มีภาระงานตรวจสอบมากนัก และจะไม่กระทบการดำเนินงานปกติของผู้สอบบัญชี เป็นต้น

ผู้สอบบัญชีอาจนำปัจจัยที่ใช้พิจารณาข้างต้นทั้ง 6 ข้อ นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการเริ่มดำเนินการด้านการควบคุมคุณภาพของตน การปฏิบัติตามมาตรฐาน TSQC1 ให้ถูกต้องตั้งแต่แรกจะช่วยยกระดับคุณภาพงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีก็จะได้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องในระยะยาว

สุดท้ายนี้ ผู้สอบบัญชีไม่ต้องกังวลใจว่าจะเริ่มต้นการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน TSQC1 โดยลำพัง สภาวิชาชีพบัญชีมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำฝ่ายพัฒนาและกำกับดูแลคุณภาพผู้สอบบัญชีที่สามารถให้คำปรึกษา แนะนำผู้สอบบัญชีในการดำเนินการตามมาตรฐาน TSQC1 โดยท่านสามารถติดต่อสอบถามได้ทั้งทางอีเมล tsqc1@fap.or.th และ โทร 02-685-2553 หรือผู้สอบบัญชีสามารถเข้าร่วมโครงการคลินิก TSQC1 ซึ่งจะสามารถถามคำถามหรือขอคำแนะนำจากปัญหาที่ผู้สอบบัญชีพบได้

¹ ผู้สนใจสามารถอ่านบทความฉบับภาษาอังกฤษได้ที่

http://caa.isca.org.sg/wp-content/uploads//03/2014Critical-Aspects-to-Optimise-SSQC--1-Implementation-Mar-2014_LR-.2pdf